

Kunnallistieteen päivät Helsingin Tieteiden talolla

13.10-14.10.2016

- **Kuntajohtamisen työryhmä:** Kaija Majoinen Kuntaliitto
- Tutkimusesitys 13.10.2016 kello 15.00 Annemaija Summanen, tohtorikoulutettava Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu, johtaminen
- Tutkimuksen valmistuminen on suunniteltu 2017-2018

Johtoryhmän jäsenten työuupumustarinat

Kuntien johtoryhmien jäsenet näkemyksensä
ja kokemuksensa kertojina

Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu, johtaminen
Ohjaajat: Professori Tuomo Takala ja
dosentti Teppo Sintonen

Tutkimuksen esioletus

- Tutkimukseni nojaa siihen esiymmärrykseen ja oletukseen, että johtoryhmän jäsenet voivat tunnistaa omat voimakkaat työpaineet, riskitekijät ja pitkään jatkuneen työstressin, työväsyyksien josta seurauksena voi olla työuupumus.
- Johtoryhmän jäsenten erilaiset näkemykset ja kokemukset kokea ja ymmärtää ilmiötä työuupumus.

Tutkimustehtävä

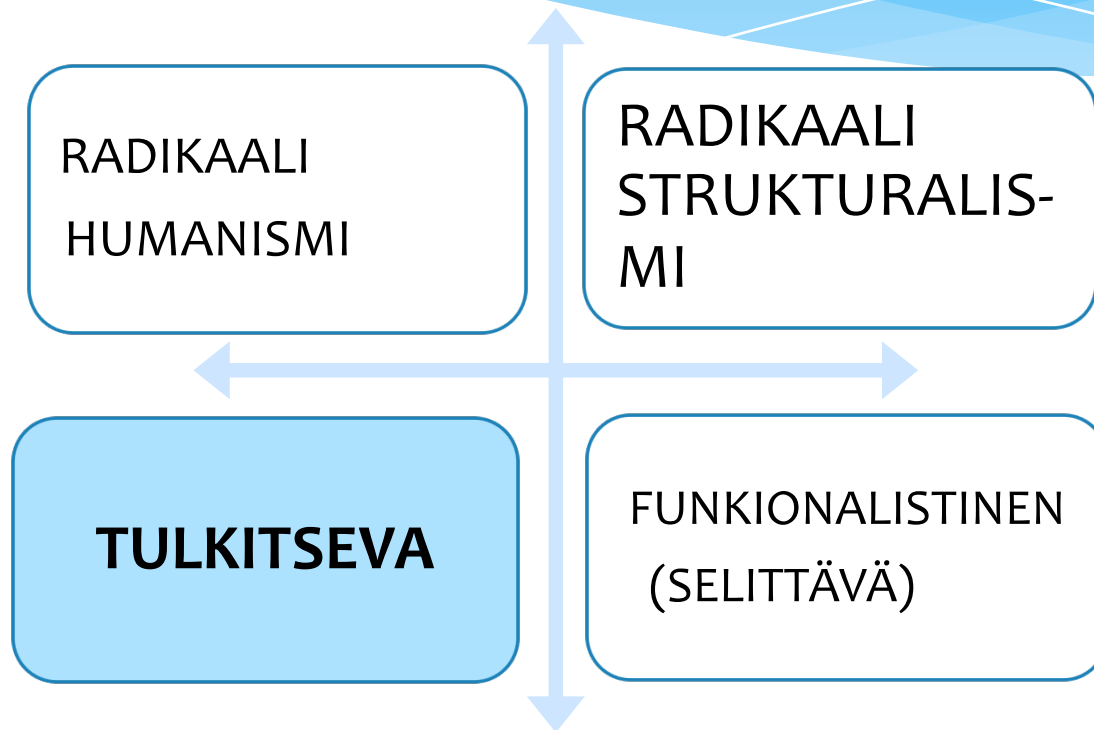
- *Tutkimuksen tavoitteena on **ymmärtää ja selvittää** johtoryhmän jäsenten työuupumustarinoita, joita voidaan soveltaa myöhemmin käytännön johtamistyöhön.*

Tutkimusongelmat

- Millaisia työuupumustarinoita johtoryhmän jäsenten tarinoista on löydettävissä?
- Mikä aiheuttaa johtamistyössä työuupumusta johtoryhmän jäsenelle?
- Millaisia selviytymiskeinoja johtoryhmän jäsenellä on selviytyä työuupumuksesta?

➤ Tutkimus paikantuu ihmisten johtamisen johtamistieteelliseen näkökulmaan [leadership] ja työuupumustutkimukseen [työpahoinvointi] alueelle, joten tutkimus on teoreettisesti poikkitieteellistä.

Tieteenfilosofinen lähtökohta ja metodologiset valinnat

Organisaatiotutkimuksen paradigmat (Burrell & Morgan 1979)
Tutkimukseni sijoittuu tulkitsevaan paradigmaan.

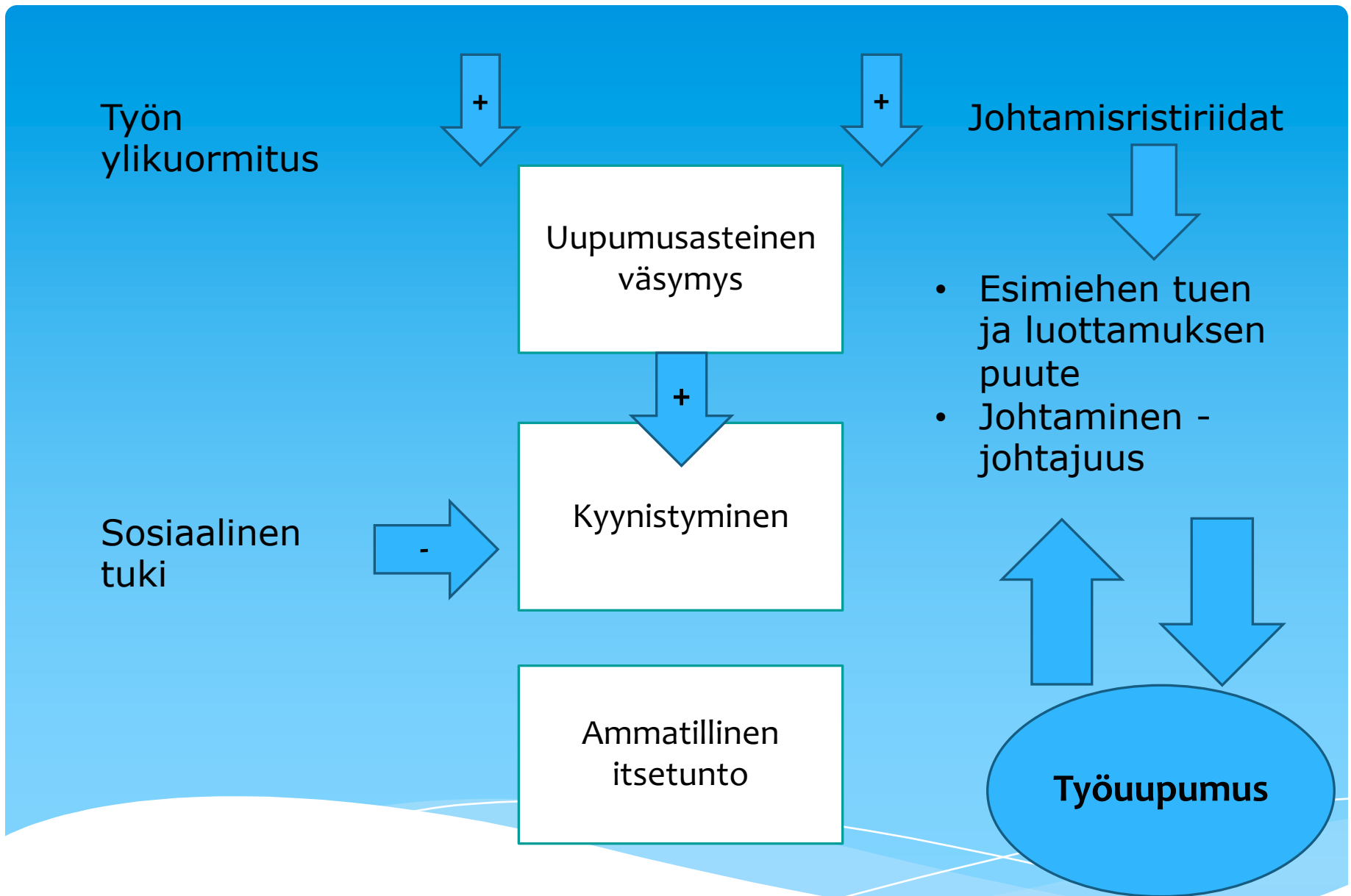
TYÖUUPUMUS

- Tutkijoiden keskuudessa ei ole olemassa yhtä yleisesti hyväksyttävää määritelmää ja näkemystä työuupumuksesta.
- Työuupumuksella tarkoitetaan tutkimuksessani **häiriötä**, jolla on ominaista kokonaisvaltainen väsymys, kyyniseksi muuttunut asenne työhön ja työtovereihin [esimieheen] sekä heikentynyt ammatillinen itsetunto. (Kalimo & Toppinen, 1977, Schaufeli ym. 1993, Leiter & Maslach, 1996, Hakanen 2004)

Tutkimuksen kontribuutio

- Kuntatutkijana pyrin tuomaan uudenlaisen näkökulman työuupumuksen keskusteluun, joka vaikuttavat monitahoisesti organisaation toimintaan.
- Konteksti on kunta-ala ja kolmen kunnan johtoryhmän jäsenet, joista osa on kokenut työuupumuksen.

- Kuntapuolen johtoryhmän jäsenten operatiivisen johdon näkökulma työuupumustutkimuksen alueella on harvinainen.
- Tutkimus täyttää aukkoa näkökulman ja narratiivisen lähestymistavan suhteen.
- Tutkija on osa tutkimuskohdetta.

Kuvio: Mukailten Leiterin ja Maslachin (1988) työuupumuksen prosessimalli; Summanen (2015); tutkittava ilmiö työuupumus koskee johtamisen kentässä työuupumuksen ja johtamistyöskentelyn vuoropuhelua.

Haastatteluaineisto

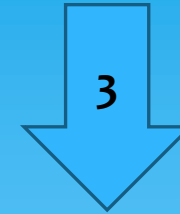
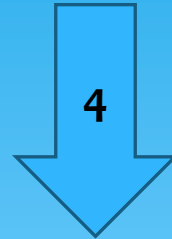
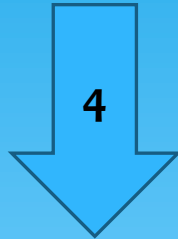
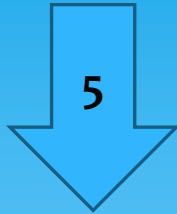
- Tutkimuksessani tutkin kiireisten ja muutosvaiheessa elävien Etelä-Savossa sijaitsevien kolmen itsenäisen kunnan johtoryhmän jäsenten työuupumuksen ja johtamistyön kokemuksia ja näkemyksiä.
- Haastattelin 16:ta johtoryhmän jäsentä.
- Narratiivinen haastattelu, jossa pääteemat: johtaminen – työuupumus ja selviytymiskeino.

Laadullinen tutkimusmenetelmä

Narratiivinen analyysi ja tyypittely

- Analysoin haastatteluaineistoni Labov & Waletzky, (1967) –kehitetty versio Labov 1972 suullisen kertomuksen mallin mukaisesti.
- Tarinoilla on alku, keskikohta ja loppu sekä tarinoilla on menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus.
- Narratiivisessa analyysissä rakennetaan aineiston perusteella uutta, ehjää ja juonellista sekä ajassa etenevää tarinaa.
- Tyypittelyn avulla aineistosta identifioitui neljä työuupumustarinatyyppiä: yllättäjät, selviytyjät, sinnittelijät ja hyväksyjät

TYÖUUPUMUSTARINAT
Tyypitellyt neljään tarinatyyppiin

YLLÄTTÄJÄTARINAT

SINNITTELIJÄTARINAT

SELVIITYJÄTARINAT

HYVÄKSYJÄTARINAT

HENKILÖHAHMOT

16

Tutkimustulokset

- Tulen asemoimaan soveltaen ja tyypitellen johtoryhmän jäsenten tarinat seuraavassa diassa esitettyyn hyvinvoinnin ulottuvuudet malliin Warr 1999, Hakanen 2004 ja Manka 2016

Henkilökohtainen työhyvinvointi

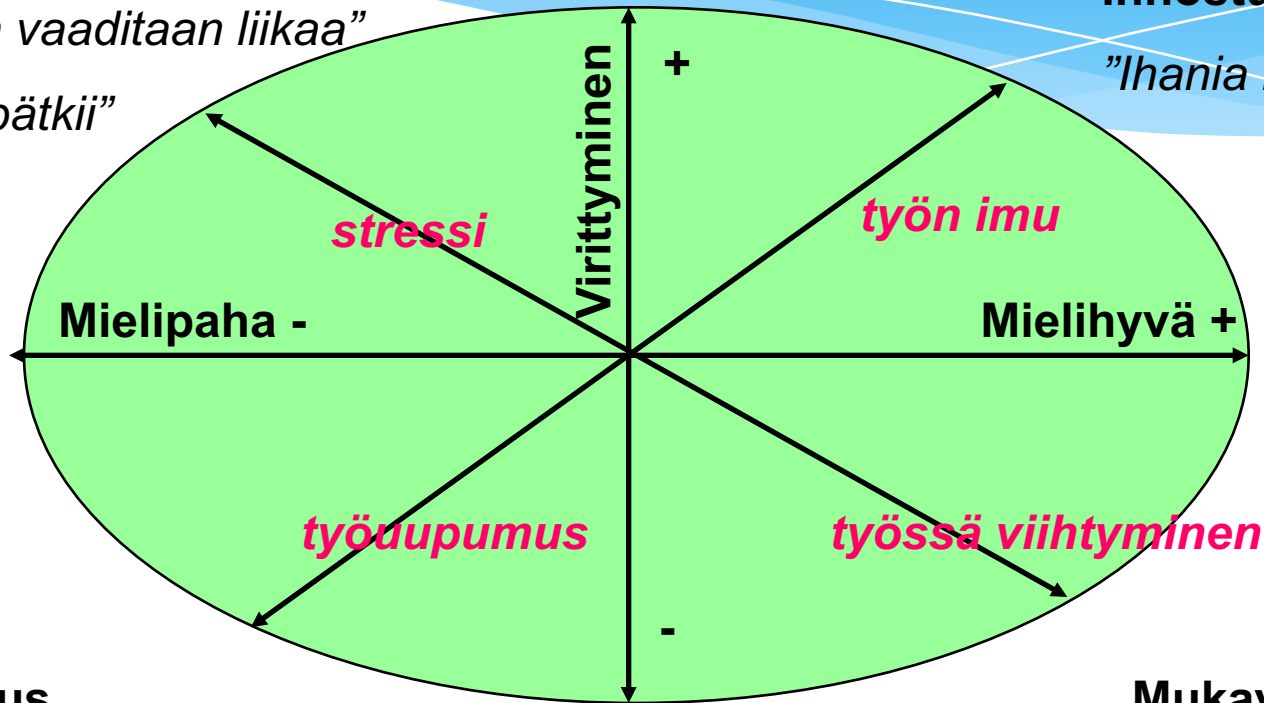
Ahdistus

"Minulta vaaditaan liikaa"

"Yöuni pätkee"

Innostus

"Ihania haasteita"

Masennus

"Minusta ei ole mihinkään"

"En jaksa lähteä työhön."

Warr 1990, Hakanen 2004,
Manka 2007, Manka 2016

Mukavuus

"Ihan kivaa!"

"Olisiko jo aika saada uutta?"

Lähtökohta väitöstutkimukselleni on ollut, että

- Tietoisuus lisääntyy johtoryhmän jäsenten työuupumustarinoista
- Voisi tarjota kuntapuolen käytännön johtamiselle ja johtajuustutkimuksille lisäarvoa

Jatkuu

- Voisi avata uusia näkökulmia ymmärtää kunnan johtamistyön työuupumusta ja sen seurauksia.
- Laadulliset tapaustutkimukset ja narratiivisella metodilla tehdyt tutkimukset olisivat tarpeellisia.

KIITOS

Annemaija Summanen

Puh: 044 333 1382

Email: annemaija.summanen@postilinja.net